

מעשה בהאזנה

בעקבות התקפת-הנגד הסובייטית הראשונה, שהתחילה בדצמבר 1941, הובסו והונסו גייסות גרמניה שהיו "מתדפקים" כבר על שערי מוסקבה. תוך המרדף הצליחו הכוחות הסובייטיים לכתר אחדות מהעוצבות הגרמניות. בסביבת העיר דמיאנסק (כ־300 ק"מ דרומית-מזרחית מלנינגרד) התהווה "כיס", בו נותקו מעורפם כוחות המשתייכים לשש דיביויות גרמניות. כוחות אלה החזיקו מעמד בכיתור למרות עדיפותו המספרית של הצבא-האדום, אשר צר על המכותרים והשתדל להשמידם בכל מחיר. *

בין הסיבות שגרמו להצלחתו של מבצע-ההגנה הנ"ל צריך למנות את יעילות המודיעין הגרמני, שידועות היו לו מראש מגמות היריב — דבר אשר ברוב המקרים איפשר לגרמנים "להקדים רפואה למכה". לא מעט סייע להשגת יעילות זו המקרה — אכן מקרה שנוצל כראוי. אחד המקרים האלה אירע בגזרת דיביויות-הרגלים הגרמנית ה־30. קצינת-תצפית קדמי גרמני שפעל בגזרת הדיביויות, התחבר בטעות אל קו טלפוני עזוב — ובהרימו את האוזניה שמע לפתע-פתאום קולות המדברים רוסית. נתברר שהיה זה קו טלפוני מנותק, שבזמנו שירת את מסילת-הברזל שהיתה עוברת לאורך קו-החזית ממש, ושהקולות נשמעים על-ידי השראה ("אינדוקציה") מסביבות אחת מתחנות מסה"ב, מקום בו נמצאת מפקדת-דיביויות סובייטית. על-יד הטלפון הושב מעתה בתמידות מתורגמן, ומאז נרשמו כל השיחות שהתנהלו על-ידי הרוסים. נוצר איפוא "קשר פרטי" (כפי שקראו לו הגרמנים עצמם), אשר איפשר לפענח בעוד מועד את כל כונות הרוסים ולעמוד על מגמותיהם מראש.

למודי נסיון זה, הזמינו הגייסות המכותרים מכשירי-האזנה, והללו הומצאו להם בהיטס. מכשירים אלה הוצמדו לכל אורך קו הכיתור. בהסתכלנו במהלך הקרבות רואים אנו כיצד יכלו תמיד הגרמנים להעתיק בעוד-זמן כוחות מגזרות "פסיביות" לאלו המותקפות על-ידי הרוסים, ולהדוף בכל פעם את היריב המנסה לשוא לקרוע לגזרים את המערך המכותר.

* "כיס דמיאנסק" פונה על-ידי הגרמנים, מרצונם הם, רק כעבור למעלה משנה של קרבות עזים ביותר.